

VLAAMISCHE STUDENTENBOND, overkoepe-
lende vereniging van Vlaamsgezinde leerlingengil-
den, opgericht in 1877.

In de jaren 1870 ontstonden vooral in de instituten (Klein Seminarie en colleges) van Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen leerlingengilden onder impuls van Vlaamsgezinde leraren (z. Studentenbeweging : Katholieke tot 1918). P. de Mont, leerling aan het Klein Seminarie te Mechelen, vatte in 1876 het plan op om al deze bestaande gilden te verenigen in een algemene studentenbond. Nadat de Roeselaarse Blauwvoeten met dit voorstel ingestemd hadden, werden ook het Sint-Romboutscollege te Mechelen, het Sint-Barbaracollege te Gent en het Klein Seminarie te Sint-Niklaas op de hoogte gebracht. Tijdens de paasvakantie van 1877 werd de eerste studentenlanddag belegd te Gent, die voorgezeten werd door Z. Maelfait, A. Joos, Pol de Mont en A. Rodenbach. Deze laatste betoogde in zijn toespraak over de „Studentenkamp” dat ieder de plicht had om zichzelf te vormen tot een volwaardige Vlaming. Op 5 september van hetzelfde jaar werd een grote studentenlanddag gehouden te Gent, waar belangstellenden uit Mechelen, Sint-Niklaas, Gent, Antwerpen en Leuven aanwezig waren. Bij de verkiezing van het bestuur werd Rodenbach algemeen voorzitter en kreeg iedere gouw, behalve Limburg, dat nog niet aangesloten was, zijn „keurman” : Pol de Mont voor Brabant, F. Heuvelmans voor Antwerpen, O. van den Berghe voor Oost-Vlaanderen en Van Raes voor West-Vlaanderen. Op 16 september 1877 werd een bestuursvergadering gehouden te Leuven, waar de door Rodenbach opgestelde bepalingen van de bond werden goedgekeurd. Deze bepalingen hielden in dat de Studentenbond de studerende jeugd wilde groeperen om deel te nemen aan de Vlaamse strijd. Studenten, seminaristen en leerlingen konden zich aansluiten en Het Pennoen zou het viermaandelijks orgaan van de bond zijn. Men besloot dat de leiding te Leuven zou blijven, omdat daar alle gouwen vertegenwoordigd waren. Iedere gouwvoorzitter moest contact houden met de scholen in zijn provincie en trachten in ieder instituut verantwoordelijken aan te stellen die regelmatig verslag konden uitbrengen over hun plaatselijke activiteiten. Er werd ook bepaald dat men ieder jaar een studentenlanddag zou beleggen. Op de landdag van 1878, die gehouden werd op 3 september te Gent, stelde Rodenbach de Duitse Burschenschaften als voorbeeld voor de studentenstrijd en sprak De Mont over de eisen die zijn tijd stelde aan het middelbaar onderwijs. Op deze bijeenkomst trad ook Limburg toe tot de bond en werd G. Eeman gekozen als nieuwe keurman voor West-Vlaanderen. Deze landdag bleek niet zoveel succes te hebben als de vorige, daar op de bestuursvergadering van 4 november besloten werd de jaarlijkse landdagen te schorsen, omdat de belangstelling ervoor verzwakte. Het Pennoen moest de eenheid in de bond handhaven. Van 1880 af verloor Het Pennoen echter zijn studenten karakter door toedoen van P. de Mont. Rodenbach trachtte de Studentenbond nog te redden door de uitgave van Het Nieuw Pennoen, dat de leden echter niet meer bereikte door zijn vroegtijdig overlijden in hetzelfde jaar. Ondanks de korte bestaansperiode was de oprichting van de eerste landelijke organisatie niet zonder betekenis. Leerlingen en studenten werkten voor de eerste maal samen en ontdekten hun macht als eenheidsorganisatie. Bovendien werden ze zich scherper bewust van de tekorten

van het verfranst onderwijs en van het belang van de zelfvorming.

LITERATUUR: L. Dosfel, *Schets van eene geschiedenis der Vlaamsche studentenbeweging* (1924); - L. Gevers, *Studentenbeweging en taaltoestanden van het katholiek middelbaar onderwijs in het aartsbisdom Mechelen. 1830-1892* (ongepubliceerde licentiaatsverhandeling Kath. Univ. Leuven, 1969).

LIEVE VOS-GEVERS